

Tóth Máté

A 3K-val kapcsolatos olvasói felmérés eredményei

A *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros* szerkesztősége 2012 szeptemberében kérdőíves felmérés formájában tájékozódott az olvasók lapról alkotott véleményéről, meglátásairól, valamint a jövőre vonatkozó tervek megítéléséről.

Az elektronikus kérdőívre a lap szeptemberi számában és a Katalisten hívtuk fel a kollégák figyelmét, ennek köszönhetően összesen 90 személy áldozott rá egyenként tíz-tíz percre, hogy meglátásaival segítse a szerkesztőség munkáját. Ezúton is köszönjük a segítségüket!

Ez a kisszámú minta semmiképpen sem tekinthető reprezentatívnak, de a vélemények jelentős mértékben hozzájárulhatnak a lap működésének további alakulásához. A következőkben néhány mondatban összegezzük a válaszok alapján kirajzolódó legfőbb eredményeket.

A válaszadók összetétele tükrözte a hazai könyvtáros szakma, azon belül is a rendszeres olvasóink körében mutatkozó sokszínűséget. A válaszadók átlagéletkora 40 év, közöttük jelentősen több a nő (72%), mint a férfi. Iskolai végzettség tekintetében mindenki magasan iskolázott, a diplomások aránya 71 százalék, közöttük is jelentős számban (a teljes minta 12%-ában) vannak jelen azok, akik tudományos fokozattal is rendelkeznek. Nagyszámú egyetemi hallgató is forgatja a 3K-t, ők értelemszerűen egyelőre csak középiskolai végzettségűek. Lakhely szerint nézve 28 százalék budapesti, 60 százalék városi és 12 százalék falusi válaszadónk volt.

A foglalkozásukat tekintve 53 százalékuk dolgozik könyvtárban. Közülük fele-fele arányban vannak a vezető és nem vezető beosztásúak. 31 százalékuk informatikus könyvtáros szakos egyetemi vagy főiskolai hallgató. A további 16 százalék között nyugalmazott könyvtárosokat, felsőoktatásban dolgozókat és egy fő információbrókert találhatunk.

Célunk elsősorban az előfizetők véleményének megismerése volt, de örömmel vettük, hogy olyanok is elmondták a véleményüket, akik semmilyen formában sem előfizetői lapnak (22%). Az előfizetők többsége intézmény (68%), de a kitöltők között voltak, akik maguk fizetik elő a 3K-t (7%). A használat tekintetében a legjellemzőbb, hogy minden lapszámból csak egy-egy érdekesnek tűnő cikket olvasnak el (47%), ám több olyan lelkes olvasónk is van, akik minden lapszámot elejétől a végéig elolvas (11%).

A lap rovataival való elégedettség – iskolai érdemjegyekkel leírva – jó, hiszen a különböző rovatok egyenként és összesen is a négyes körüli átlagot kaptak a kérdőív kitöltőitől. A lap általános megítélése szintén jó, a kitöltők 90 százaléka úgy nyilatkozott, hogy a 3K-val „inkább elégedett” vagy „nagyon elégedett”.

A szerkesztőség számára a legfontosabb cél a jövőbeli fejlesztési lehetőségekről alkotott vélemények megismerése volt. Jelenleg minden folyóirat számára kihívást jelent, hogy miként tudja kihasználni az elektronikus megjelenés adta lehetőségeket. A válaszadók folyóirat-olvasási szokásainak egyik fő jellemzője a ragaszkodás a nyomtatott kiadáshoz. Rákérdeztünk, hogy „Amikor Ön folyóiratot olvas, a nyomtatottat vagy az elektronikus változatot részesíti előnyben?”. A válaszlehetőségek közül a legtöbben a párhuzamos használatot jelölték meg (47%), ez után közvetlenül a nyomtatott verzió preferálása következett (41%). Konkrétan a 3K esetében 55 százalék tette le a voksát a párhuzamos megjelenés, 44 százalék pedig a nyomtatott kiadás mellett. Tanulságos, hogy a kizárólagos elektronikus használatot egyetlen válaszadónk sem igényelte.

A nyomtatott kiadás mellett a válaszadók többsége igényt tart a párhuzamosan megjelenő és bőséges elektronikus tartalomra is. A folyóiratokkal szemben egyre inkább elvárás, hogy teljes szöveges elérést adjanak a tartalomhoz. A közelmúltig – 2012 októberéig – a 3K esetében a nyomtatott változatot féléves késéssel követte az adott lapszám válogatásának elektronikus verziója. A többség (91%) szerint fontos lenne, hogy egy év elteltével (a nem előfizetők számára is) a teljes szöveg elérhető legyen. Az archívumban való kereshetőség tekintetében ugyanez az eredmény született: majdnem mindenki (90%) szerint kívánatos lenne a tartalomhoz való korlátlan hozzáférés. Ezekben a kérdésekben – mondhatjuk így: – a szerkesztőség ez év őszén elébe ment az igényeknek.

Az elektronikus kiadás tekintetében kérdés lehet, hogy szóról szóra megegyezzen-e a nyomtatott kiadással, vagy megengedhetőek bizonyos eltérések. Az elektronikus változatban kevésbé vannak jelen a terjedelmi megkötések, ahogyan a lap nyomdai jellege (fekete-fehér) sem szab korlátokat. Bőségesebb illusztráció, esetenként a nyomtatott lapszám kereteit szétfeszítő, terjedelmes írások is megjelenhetnek elektronikus formában. A válaszadóinknak 21 százaléka szerint kívánatos lenne, hogy szóról szóra megegyezzen a nyomtatott és az elektronikus változat, míg a többség (70%) vélekedése szerint az elektronikus változat legyen bővebben illusztrált. 9 százalék nem foglalt állást e kérdésben.

Végül egy viszonylag kényes területen, az ár kérdésében is megkérdeztük olvasóink véleményét. Jelenleg a 3K egyéves előfizetési díja (immáron négy éve változatlanul) 4800,- forint. Kíváncsiak voltunk, hogy amennyiben a gazdagabb tartalmú elektronikus változat is járna a nyomtatott lap mellé az előfizetők számára, úgy hajlandóak lennének-e a lapért többet fizetni. Ebben a kérdésben tapasztalhattuk a legnagyobb bizonytalanságot, hiszen 7 százalék nem válaszolt, 26 százalék pedig a „Nem tudom eldönteni” válaszlehetőséget jelölte meg. 12 százalék szerint a jelenlegi ár is magas, 31 százalék gondolta úgy, hogy a kiadónak ugyanennyiért kellene adni a lapot, együtt a gazdagabb tartalmú elektronikus változattal, míg a válasz-

adók maradék 24 százaléka hajlandó lenne valamivel többet is fizetni, amennyiben gazdagabb tartalmú elektronikus változat is járna a folyóirat mellé.

A Könyvtári Intézet és a 3K szerkesztősége nevében köszönjük mindazoknak, akik véleményükkel hozzájárultak a lap tartalmáról, színvonaláról és arculatáról szóló együttes gondolkodáshoz. Bízunk benne, hogy a jövőben a vélemények figyelembevételével még gazdagabb formában, még informatívabb tartalommal jelenhet meg Magyarország legnagyobb példányszámú könyvtáros szakfolyóirata.

A Füzéki István Emlékérem 2012. évi díjazottja

HANÁK GÁBOR

történész, dokumentumfilm-rendező

Az Országos Széchényi Könyvtárban, Füzéki István emléktáblája előtt az október 24-én megtartott ünnepségen Biczák Péter ismertette az emlékérmét odaítélő kuratórium döntését, miszerint ebben az esztendőben Hanák Gábor történész, dokumentumfilm-rendező, az OSZK Történeti Interjúk Tárának volt vezetője kapta az elismerést.

A történelmi évfordulóról Nagy Attila szociológus, olvasáskutató emlékezett meg, felhívva a figyelmet a történelmi emlékezet folytonossága fenntartásának szükségességére.

A kitüntetettet Ujváry Gábor, a Kodolányi János Főiskola rektorhelyettese laudálta. Hanák Gábor dokumentumfilmes munkásságának ismertetése után a kitüntetett legfőbb érdemének és egyedülálló teljesítményének a magyar történelmi múlt képi rögzítésében végzett munkásságát nevezte: azt, hogy Hanák Gábor dokumentumfilmjei és -sorozatai nézők tíz- és százazezreire vitték közel a XX. század viharos történelmét.

A kitüntetettnek szívből gratulálunk!
